

METROPOLITNÝ MAGAZÍN

VIBRÁCIE MESTA

01

november
2020

KULTÚRNE LETO 2020 **VISITA NA ŽIDOVSKÉJ** VÝSTAVA TOLERANCIA **OPEN CALL**
DETSKÝ DIVADELNÝ KLUB a ešte viac →

obsah

1 - 2

Výstava Tolerancia

3 - 4

Peter Tirpák Fillitwithrainbow / Open Call

5 - 6

Koncerty pre seniorov / Rozprávkový svet pre deti

7 - 8

DPOH v lete

9 - 10

Vitráže Janka Alexyho na DPOH

11 - 12

Komunitné podujatia

13 - 14

Tomáš Štefek / Judita Kompáčiková

15 - 16

Rande s mestom / Hudobná história Bratislavy

17 - 18

Pavol Zelenay

Mirko Ilić:

„Chcel by som mať plagáty zo všetkých krajín sveta, pretože každý z nás môže mať vplyv na zmenu.“

Tolerancia: putovná výstava s posolstvom

Plagáty, ktoré vzbudzujú vášne. Výstavnou plochou sú ulice, dopravné prostriedky či mosty. Verejné priestranstvá, kde prejdú tisíce ľudí. Posolstvo putovnej výstavy grafických vizuálov výstižne pomenoval jej organizátor a iniciátor myšlienky – srbský aktivista a ilustrátor Mirko Ilić: „Vo svete čoraz viac rozdelenom podľa rasy, náboženstva, sexuality a národného pôvodu využíva táto výstava jedinečnú silu dizajnu, aby nám pripomínala, čo máme všetci spoločné.“

Putovná výstava s posolstvom

Nápad pripraviť výstavu plagátov, ktorá bude putovať po celom svete, vznikol v roku 2017. Mirko Ilić spomína: „Požiadal som 28 umelcov, aby vytvorili plagáty na tému tolerancia. O dvadsať dní neskôr som dostal všetky plagáty a o desať dní neskôr som verejnosti predstavil výstavu.“

Mal som však zlý pocit, že tieto úžasné plagáty uvidia len návštevníci v Ľubľane, a tak mi napadla myšlienka vytvoriť putovnú výstavu plagátov, pričom v každej krajine pribudne nový plagát.“ V súčasnosti tvorí výstavu 155 plagátov a každý týždeň pribúda nový plagát z inej krajiny. V Bratislave bola výstava realizovaná vďaka spolupráci slovenského grafického dizajnéra Róberta Parša, mesta Bratislava a Bratislavského a kultúrneho a informačného strediska. Róbert Paršo vybral na Most SNP 70 plagátov. „Všetky plagáty majú svoje kvality, jeden je emotívnejší, iný provokatívnejší, ďalší edukatívnejší, možno umeleckejší,“ vysvetľuje.

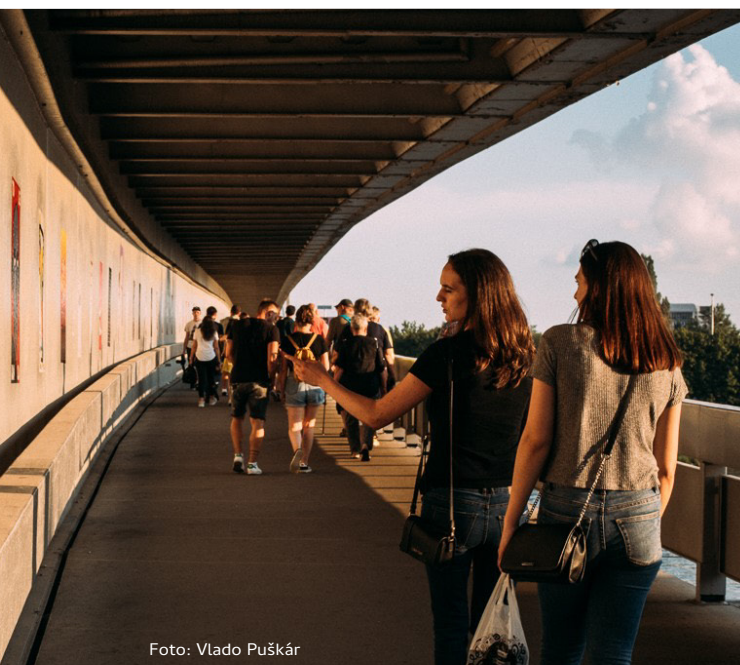

Foto: Vlado Puškár

Foto: Eva Fajčíková

Netradičné miesta

Počas troch rokov boli plagáty výstavy Tolerancia umiestnené na viacerých netradičných miestach. Jedným z nich bola slávna väznica Constitution Hill v Johannesburgu, kde boli uväznení Nelson Mandela či Mahatma Gandhi. V chorvátskom Dubrovniku boli plagáty umiestnené na mestských autobusoch, v Ľubľane viseli na fasádach budov. V hlavnom meste ste výber plagátov z projektu Tolerancia mohli vidieť na Moste SNP. Počas trvania výstavy od 16.8. – 7.10. si ju pozreli stovky návštevníkov, žiaľ, niektoré plagáty boli odcudzené a väčšina z nich bolo posprejovaných. „Zaujímavosťou je, že vandali napáchali škody najmä v krajinách východnej Európy. Existujú tri typy vandalizmu – buď si ľudia odtrhnú plagát a zoberú si ho domov alebo chcú jednoducho poškodiť verejný majetok. No a posledný typ je najhorší – ničia ich kvôli nenávisti. Stáva sa to najmä pri plagátoch napísaných v arabčine alebo pri plagátoch vo farbách dúhy,“ zamýšľa sa M. Ilić. Aj z tohto dôvodu sa plagáty presúvajú do bezpečia Klarisiiek, pričom výber bude dopĺňať 24 nových plagátov, ktoré na Moste SNP neboli vystavené. Výstava bola prístupná od štvrtka do nedele, v čase od 14.00 – 19.00 h až do konca novembra.

Slovenskí zástupcovia

Tolerancia je spojená s dvomi slovenskými umelcami. Róbert Paršo je nielen kurátorom, ale vytvoril aj ideový plagát k bratislavskej výstave. Výrazný červený plagát so symbolom bielej holubice upúta každého návštevníka. „Pre niekoho ide o holubicu mieru, iný vníma vizuál ako ohnivého vtáka Fénixa,“ vysvetľuje Róbert Paršo a dodáva: „Pri mojej tvorbe rád využívam notoricky známe symboly a pokúšam sa s minimom zmien dosiahnuť nové významy. Tu napríklad na podklade grafiky ohňa z bezpečnostných piktogramov, pridaním jedinej kvapky krvi vytváram obraz vtáka.“ Grafického dizajnéra Petra Javoríka oslovil s ideou vytvoriť plagát na tému tolerancia priamo Mirko Ilić v roku 2018. P. Javorík priznáva, že zadanie bolo náročné, pretože nápady, ktoré chcel v spojitosti s témou realizovať, boli už spracované inými umelcami. Jeho cieľom bolo odlíšiť sa od ostatných umelcov. „Na mojom plagáte je znázornený štylizovaný pes a mačka na vlajke LGBT. Symbol psa symbolizuje cirkev, ktorá by mala najstť toleranciu k spolunažívaniu s komunitou LGBT, ktorá je znázornená symbolom mačky. Keď som tento plagát navrhoval, tak to bola na Slovensku horúca téma,“ vysvetľuje.

Foto: Vlado Puškár

Vizuál kurátora výstavy Róberta Parša.

Bratislavu ozvlášťňuje dúhovými kameňmi

"Keď sa tento rok zrušil Pride v uliciach mesta, rozhodol som sa, že dúhové farby prinesiem do ulíc v podobe farebných kameňov," hovorí umelec Peter Tirpák, ktorý doposiaľ pomaľoval vyše sto kameňov rôznych tvarov a veľkostí a anonymne ich umiestnil na rôznych miestach Bratislavy. Netají sa, že ho inšpirovali Petrogramy výtvarníka Petra Rollera. Ten doposiaľ zanechal na náhodných miestach v Bratislave, ale aj vo svete, viac ako 20 tisíc kameňov s vlastnými znakmi. Kým Rollerove kamene sú zväčša čierno-biele, Petrove hýria farbami. "Chcem vidieť svet farebný, milujem farby," svetlíuje P. Tirpák. Jedno svoje dielo venoval aj organizátorom výstavy Tolerancia. Keď sa dozvedel, že výstavu idú z Mosta SNP demontovať, rozhodol sa zanechať odkaz v podobe dúhovej tehly s poďakovaním. "Výstava Tolerancia ma veľmi potešila! Som nesmierne rád, že BKIS sa podujalo predstaviť v hlavnom meste tento medzinárodný koncept. Chcel som sa im poďakovať. Mojim cieľom je upozorňovať na to, že sme tu aj my – dúhová ľudia. Že LGBT je súčasťou komunity. Našťastie sa vnímanie tejto skupiny ľudí začína aj na Slovensku pomaly, ale isto meniť," uzatvára Peter Tirpák.

OPEN CALL SPESTRIL PONUKU KULTÚRNEHO LETA

Alternatívna kapela Schrödingerova mačka vystúpila s programom spievanej poézie Garzónkové sonety na sídlisku v Podunajských Biskupiciach.
Foto: Ema Lančaričová

V Sýpke v mestskej časti Čunovo vystúpil barytónový saxofonista a skladateľ Erik Rothenstein so svojou kapelou.
Foto: archív BKIS

Predstavenie Caldorovej opery Dafne z projektu Opera aeterna III.
Foto: Simona Babjaková

45. ročník festivalu Kultúrne leto bol plný noviniek

Okrem programových zaujímavostí, o ktorých píšeme na ďalších stránkach magazínu, spustil organizátor festivalu – Bratislavské kultúrne a informačné stredisko prvú otvorenú výzvu, tzv. Open Call, ktorej cieľom bolo začleniť umelcov do festivalového programu. Tí, ktorí sa do výzvy zapojili a boli úspešní, získali základné technické vybavenie, komunikačnú podporu, no najmä priestor na jednej z festivalových scén ako napríklad na Komenského námestí, v CO kryte v DPOH či v rôznych mestských častiach. Kultúrne leto vďaka Open Callu predstavilo 17 zaujímavých, netradičných a inšpiratívnych kultúrnych podujatí.

Divadelná inscenácia Reštart Søren Kierkegaard v Klariskách predstavila myšlienky dánskeho filozofa a otca existencializmu.

Novootvorený verejný priestor – Komenského námestie ožilo premietaním v rámci Adrenálín Film Festivalu.
Foto: Ľubomír Dait

V pôsobivom podzemnom priestore DPOH – v CO kryte odohralo študentské Divadlo iks predstavenie Podenky.
Foto: Alexandra Rychtarčíková

Klienti Domovu seniorov v Lamači si v máji mohli vypočuť dvojkoncert klasickej hudby

Koncert v Domove seniorov Archa v mestskej časti Kramáre

V zariadení Gerium v Ružinove zahrali Albín Blaho (klarinet) a Radka Kováčová (klavír)
Foto: Marek Velček

Navštívili sme aj seniorov v zariadení Gerium v Podunajských Biskupiciach
Foto: Marek Velček

Povzbudiť a pozdraviť seniorov v Dome tretieho veku v Petržalke prišla aj pani prezidentka Zuzana Čaputová
Foto: David Strojný

Tóny klasickej hudby potešili klientov Domova pri Kríži v MČ Dúbravka v podaní zoskupenia Pavel Bogacz Quartet
Foto: Marek Velček

KONCERTY PRE SENIOROV

Koronavírus ochromil celý svet a všetky oblasti nášho života. Už počas prvej vlny pandémie výrazne zasiahol aj do života seniorov v domovoch sociálnych služieb v Bratislave. Snahou nás všetkých bolo ochrániť ich pred ochorením, na druhej strane vznikli úvahy ako zmierniť dopady izolácie seniorov a vniesť im trošku optimizmu a dobrej nálady do sivých dní. Hlavné mesto SR Bratislava v spolupráci s Viva Musica a Bratislavským kultúrnym a informačným strediskom sa v mesiaci apríl rozhodli potešiť seniorov koncertmi klasickej hudby priamo pri zariadeniach pre seniorov v rôznych mestských častiach. „Koncerty, ktoré ste pripravili pre našich klientov, boli očarujúce. Krásne melódie dopĺňalo dôstojné oblečenie všetkých hudobníkov, takže sme mali pocit, že sme na skutočnom veľkom koncerte. Sama som bola prekvapená, že hudbu z balkónov počúvali naozaj všetci naši klienti. Ďakujeme!“ vyznala sa riaditeľka Domovu seniorov v Lamači – Miroslava Floriansová.

ROZPRÁVKOVÝ SVET PRE DETI

Prvá polovica roku 2020 bola spojená so zatvorenými školami, divadlami, kinami. Všetkým chýbalo kultúrne vyžitie a deti neboli výnimkou. Práve pre najmenších návštevníkov bol v rámci Kultúrneho leta pripravený program plný rozprávok a workshopov.

Pohodlné tulivaky a makety z dielne významného slovenského výtvarníka Fera Liptáka vytvorili tú správnu rozprávkovú atmosféru.

Foto: Ondrej Koščík

Nový cyklus **Rozprávky na Partizánskej lúke** ponúkol každú prázdninovú nedeľu divadelné predstavenie so zaujímavými a poučnými rozprávkami.

Nechýbal ani obľúbený autorský projekt z dielne BKIS **Hravé m(i)esto**, ktorý vytvoril na lúke hraciu zónu s tulivakmi, omaľovávkami, farebným nábytkom a s už spomínanými maketami rybiek a kresieb od Fera Liptáka.

Rozprávkové knihy nás prenášajú do sveta fantázie, kde dobro víťazí nad zlom, kde morálka a česť je dôležitejšia ako všetko bohatstvo sveta. O vplyve a dôležitosti kníh v živote detí niet pochýb. O svojich knihách v rámci nového cyklu **Hravé m(i)esto na čítanie** porozprávali ich autori Katarína Kosánová, Gabriela Dittelová, Diana Mašlejová a Braňo Jobus.

Deti sa naučili ako knihy vznikajú, vypočuli a zaspievali si vtipné piesne Braňa Jobusa a dozvedeli sa mnohé zaujímavosti o svete kníh.

Rozprávky boli súčasťou aj **Tyršáku** a plné exteriérové hľadisko bolo dôkazom toho, že hlad po kultúre po náročnom období pociťovali nielen dospeláci, ale aj najmenší návštevníci.

DPOH PO PRVÝKRÁT OTVORENÉ AJ POČAS LETA

Foto: Ema Lančaričová

**POČAS LETNÝCH
PRÁZDNIN SÚ ZVYČAJNE
SLOVENSKÉ DIVADLÁ
ZATVORENÉ.**

**DIVADLO P. O.
HVIEZDOSLAVA VŠAK
ZOSTALO POČAS
TOHTOROČNÝCH
LETNÝCH PRÁZDNIN
PRVÝKRÁT OTVORENÉ**

V júli privítalo hosťujúce nitrianske Staré divadlo Karola Spišáka s bábkovým spracovaním známej rozprávky Dlhý, Široký a Bystrozraký. Divadelný svet a jeho zákulisie mali možnosť zažiť a okúsiť účastníci prvého ročníka **Prázdninového divadelného workshopu**, ktorý ponúkol bohatý kreatívny a náučný program. V rámci dvoch týždňových turnusov sa deti dozvedeli všetko o fungovaní divadla. Zistili ako vzniká scéna, ako sa šijú kostýmy, kto vyberá divadelnú hudbu či garderóbu, aké úskalie prináša písanie scenára a čo je úlohou inšpicienta. Deti si vyskúšali vyrobiť rekvizity, stretli sa s hercami z inscenácií DPOH a pod vedením profesionálnych lektorov si naskúšali divadelné predstavenie Tri prasiatka. Prázdninový divadelný workshop v DPOH bol určený pre deti od 10 - 15 rokov a keďže sa dočkal pozitívnych ohlasov nielen u detí, ale aj u rodičov, pokračovať bude aj budúci rok.

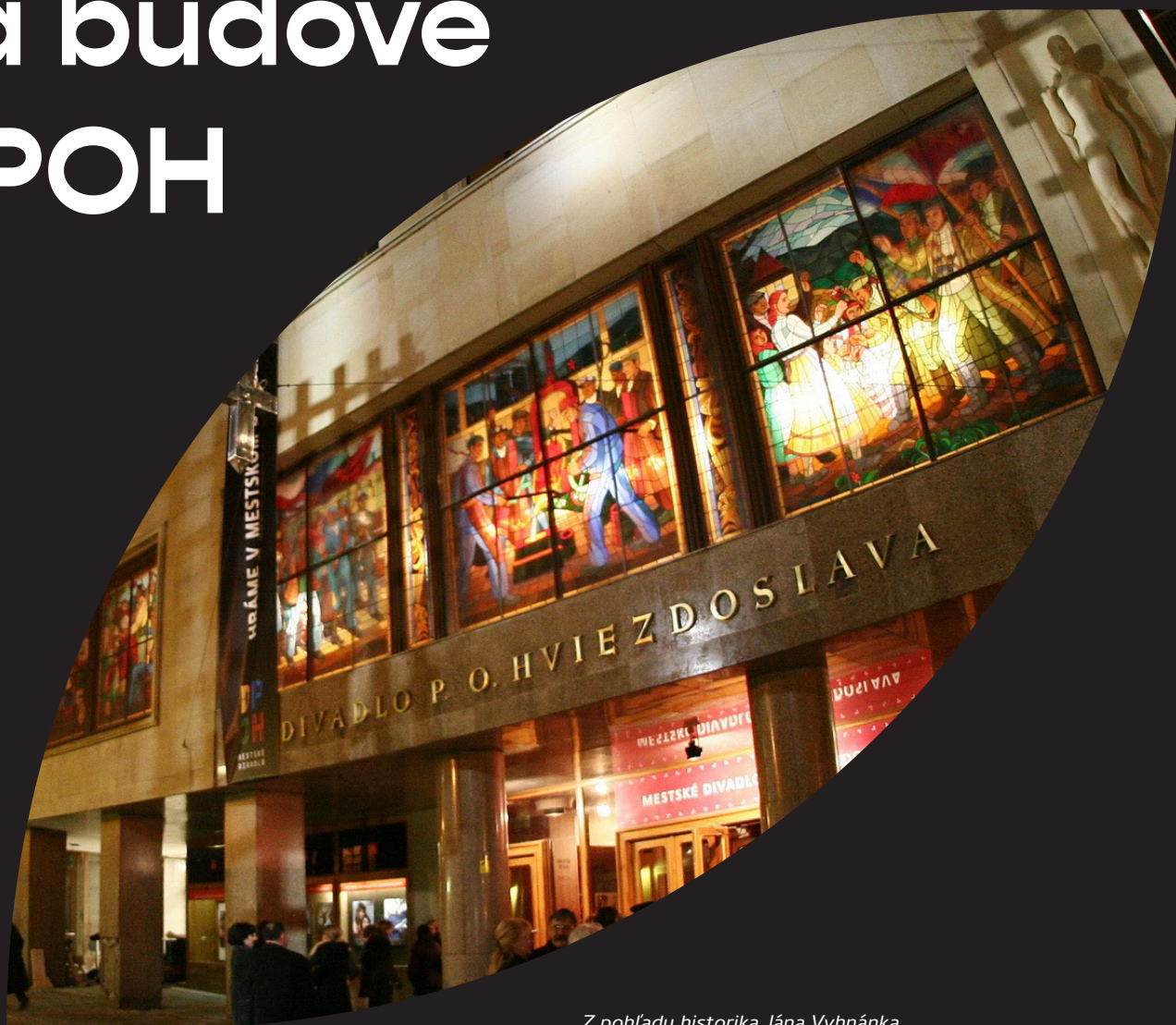
KONCERTY V DIVADLE

V auguste sa na doskách DPOH uskutočnil koncert Metropolitného orchestra Bratislava – Nový začiatok: Mladá opereta. Išlo o náhradný termín neuskutočneného koncertu, ktorý sa v marci tohto roku kvôli pandémie koronavírusu zrušil. Napriek zníženej kapacite sály a možnosti vstupu len v rúškach si návštevníci vychutnali vystúpenie skvelých sólistov Evy Dovcovej a Petra Wurzera pod taktovkou dirigenta Dušana Štefánka. Posledný augustový deň vystúpil na doskách DPOH maďarský big band Modern Art Orchestra na čele s medzinárodne uznávaným hudobníkom Kornélom Fekete-Kovácsom. Počas výnimočného hudobného koncertu zahrlo zoskupenie v 18-člennej zostave, hosťami večera boli slovenská skladateľka a flautistka Sisa Michalidesová, saxofonistka Nikolaj Nikitin a klavirista Ľuboš Šrámek. Prvú augustovú nedeľu prekvapilo okoloidúcich na Laurinskej ulici vystúpenie kapely SwingGang, ktorá odohrala skladby z 30. a 40. rokov 20. storočia. No a záverečný hudobný koncert v DPOH v rámci festivalu Kultúrne leto patril výnimočnému projektu zoskupenia Preßburger Klezmer Band, ktoré oživuje slovenskú hudobnú scénu už neuveriteľných 25 rokov. Pri tejto príležitosti pripravila kapela špeciálny koncertný program – #25 KORENE, ktorému predchádzal dlhý a náročný zber piesní a príprava hudobných aranžmánov.

AKO BUDE DPOH FUNGovať V BUDÚCNOSTI?

Touto otázkou sa intenzívne zaoberali zástupcovia hlavného mesta v spolupráci s Bratislavským kultúrnym a informačným strediskom, ktorí pripravujú kroky vedúce k budúcemu fungovaniu DPOH. Počas letných prázdnin boli zrealizované okrúhle stoly a diskusie s odborníkmi z oblasti kultúry o možnej budúcej podobe mestskej divadelnej scény. Zoznam účastníkov, diskutované témy a všetky informácie zo stretnutí nájdete na www.dpoh.sk/zamer

Fascinujúce vitráže na budove DPOH

Spisovateľ, maliar, organizátor kultúrneho života na Slovensku. Janko Alexy bol skutočne všestranným umelcom. Nie každý vie, že sa výrazne zaslúžil o záchranu a rekonštrukciu Bratislavského hradu. Narodil sa v Liptovskom Mikuláši, no od roku 1837 až do svojej smrti (1970) žil v Bratislave. Jeho literárna a výtvarná činnosť je zdokumentovaná v mnohých článkoch a odborných publikáciách, menej sa však dozvieme o jeho vitrážnej tvorbe, ktorá je aj neoddeliteľnou súčasťou budovy Divadla P. O. Hviezdoslava od roku 1952.

Z pohľadu historika Jána Vyhnánka

NAJPRV BOLI KOSTOLY

Vitráže v Divadle Pavla Országha Hviezdoslava (DPOH) vznikli v období, keď sa Alexy zamerával na pôsobenie v oblasti monumentálno-dekoratívnej tvorby. Už počas štúdií v Prahe ho zaujali farebné okná Katedrály sv. Víta, predovšetkým pokus stmeliť novodobé maliarske umenie s historickou stavbou. Obdobným realizáciám na Slovensku sa začal venovať v 40. rokoch minulého storočia, spočiatku v kostoloch (Liptovský Mikuláš, Svätý Jur, Piešťany). Keď získal objednávku na vyhotovenie návrhov mozaikových otkien pre novostavbu dnešného DPOH (1948), mohol uplatniť nadobudnuté skúsenosti aj na objekte, ktorého profánny charakter vyžadoval aj čiastočnú modifikáciu dovtedajších postupov, predovšetkým prispôbenie sa súčasnej architektúre.

VPLYV SOCIALISTICKÉHO REALIZMU

Jeho pôvodný plán počítal s dekoratívnym prepracovaním námetov jánošíkovskej tradície. K realizácii však prišlo až počas zostrenej politickej situácie začiatkom 50. rokov, a preto bol napokon nútený projekt prepracovať. Dlhšie pripravovaný jánošíkovský cyklus v krátkom čase nahradili kompozície s tematikou v duchu socialistického realizmu, motivované prvým päťročným hospodárskym plánom. Ani expresné prepracovanie projektu mu neubralo z umeleckej príťažlivosti – Alexy majstrovsky využil svoju kresliarsku zručnosť a zmysel pre vhodnú proporionalitu kompozície. Prekonal aj nepriazeň priestorov, ktoré neposkytovali ani odstup pre komplexné vnímanie diela, ani potrebnú intenzitu svetla, a to tak, že jednotlivé polia stvárnil za predpokladu ich individuálneho výtvarného účinku za súčasného použitia matného skla. Na základe prvej úspešnej realizácie bol onedlho (1952) oslovený Zväzom slovenských výtvarných umelcov, aby v obdobnom duchu pripravil farebné mozaikové okná promenoáru divadla. Alexy rozčlenil rozsiahly súvislý pás okien vysokých 4 metre a dlhých 18 metrov cyklom piatich figurálnych kompozícií – Oslobodenie, Februárové víťazstvo, Industrializácia, Ľudová veselica a Vinobranie. V názornom ilustratívnom duchu, čím umocnil monumentálnosť diela. Alexyho výzdoba divadla bola všeobecne prijatá kladne, preto bol o štyri roky (1956) poverený aj monumentálnou dekoráciou dnes už zbúraného Parku kultúry a oddychu.

Vinobranie

Oslobodenie

Z POHĽADU KURÁTORKY ALEXANDRY KUSEJ Z SNG

Dielo je súčasťou širšej výtvarnej objednávky pre priestory divadla vo vtedy novom objekte Štátnej banky od architektov Kramár – Lukačevič. Okrem Alexyho participovali na výzdobe aj J. Šturdík, O. Opršal, I. Šimko a F. Gajdoš – pričom Alexyho prínos je dnes vyzdvihovaný najviac. Práce vytvoril po svojom presídlení do Bratislavy (1937), kedy sa stal veľmi aktívnym spoluaktérom spoločenského a kultúrneho života. Okrem výstav a prednášok bol populárny aj vďaka verejným vystúpeniam v reláciách o kultúrnom živote. V tvorbe sa vtedy zaoberal monumentálnejšími dielami často slovenských historických alebo miestopisných námetov. Keď sa hľadal výtvarník pre novostavbu DPOH, musel byť Alexy jasnou voľbou. Vitráže vznikali v období nástupu umenia socialistického realizmu, kedy sa kládol dôraz aj na prepojenie umenia s architektúrou – toto bol jeden z pozitívnych príkladov ako na vec. Alexy najprv v duchu v svojej tvorby rátať s námetmi z Jánošíkovskej legendy, no pod vplyvom novej umeleckej doktríny zmenil zámer a vybral si súčasné témy Oslobodenie, Februárové víťazstvo, Industrializácia, Ľudová veselica a Vinobranie. Aj keď dnes vnímame pracovné námety ako príznak socializmu, nie je to bezvýhradne tak. Okrem toho technika vitráže dovoľovala využiť modernistické tvaroslovie, takže výsledkom je pôvabný hybrid: socialistický námet v modernizujúcej forme.

Ľudová veselica

Industrializácia

Organizátori Živého Račka sú s nultým ročníkom festivalu veľmi spokojní.

Bábkové divadelko pre najmenších oživilo Hradby.

Kapela Funny Fellows roztancovala takmer ospalý park na Račianskom mýte.

Záujemcovia o kvíz sa dozvedeli zaujímavosti o Židovskej ulici.

Rande s mestom špeciál - vychádzka so sprievodcom Martinom Zánim

Básnik písal "Básne na želanie" originálne - na starom písacom stroji.

KOMUNITNÉ PODUJATIA V HLAVNOM MESTE MAJÚ ZELENÚ!

Menšie i väčšie multižánrové podujatia, ktoré organizujú miestne komunikácie, občianske iniciatívy či susedské zoskupenia zažívajú v súčasnosti boom. Čoraz viac uprednostňujeme menšie kultúrne formáty na rôznych, menej známych miestach bratislavy, ktoré vďaka pestrému programu doslova ožívajú.

ŽIDOVSKÁ ULICA OŽILA KULTÚROU

V polovici augusta pripravilo BKIS pilotné komunitné podujatie s výstižným názvom **Visita na Židovskej**, ktorého cieľom bolo podporiť miestne prevádzky a spopularizovať historickú Židovskú ulicu, na ktorej BKIS sídli. „Pripravili sme program, ktorý oslovil všetky vekové kategórie. Hudobné koncerty na Hradbách, historický interaktívny kvíz swap oblečenia a detské divadielko zaujali nielen návštevníkov bývajúcich v blízkosti Židovskej ulice, ale aj obyvateľov iných mestských častí a to bol náš cieľ,“ vysvetľuje zámer projektu riaditeľka BKIS Katarína Hulíková. BKIS ponúka pomoc aj ďalším organizátorom komunitných podujatí v jednotlivých mestských častiach. **„Naša pomoc spočíva v produkčnej podpore, technickom zabezpečení, v zapožičaní mobiliáru a v neposlednom rade v oblasti propagácie podujatia. Budeme veľmi radi, keď mestské časti využijú našu ponuku a do kultúrnej ponuky v Bratislave pribudnú nové a zaujímavé komunitné programy určené pre všetkých obyvateľov, ale aj návštevníkov Bratislavy,“** dodáva K. Hulíková.

ŽIVÉ RAČKO PREBUDILO PARK NA RAČIANSKOM MÝTE

Ponuku BKIS využil aj nultý ročník komunitného podujatia **Živé Račko**. „Bol to môj dlhoročný sen, ktorý sa ťahá od prvej návštevy Pohoda festivalu v roku 2008. Neskôr som sa o možnosti zrealizovať festival rozprával so spoluorganizátorom Danom Kollárom. Až prišiel rok 2020 a počas karantény som oslovil ďalších spoluorganizátorov Tomáša Halásza a Matúša Čupku. Neskôr sme do tímu pribrali Dana Kollára, Bronislavu Milčíkovú, Mariannu Mašátovú Haliakovú a Mariannu Lutkovú. Veľmi sa teším, že ich projekt nadchol rovnako ako mňa,“ hovorí organizátor festivalu Pavol Troiak. Komunitný festival pripravovali v septembri tohto roku, teda v čase pandémie a sprísňujúcich sa opatrení. Organizátori do poslednej chvíle čakali na povolenie od Regionálneho úradu verejného zdravotníctva. Nakoniec všetko dobre dopadlo a pilotný ročník festivalu bol úspešný. „Ako miestni obyvatelia a aktívni občania Nového Mesta sme chceli ukázať nielen miestnym obyvateľom, ale aj obyvateľom MČ Nové Mesto, MČ Staré Mesto, že park na Račianskom mýte má nevyužitý potenciál pre organizované stretávanie sa pri komornej hudbe, dobrom jedle a v skvelej spoločnosti,“ vysvetľuje organizátor. Diskusie o environmentálnych témach, hudobné koncerty a aktivity pre rodiny s deťmi prilákali desiatky návštevníkov. „Pozitívne spätné väzby zo strany návštevníkov a skvelá atmosféra na podujatí nás motivujú, aby sme Živé Račko zorganizovali aj budúci rok, veľmi sa naň tešíme,“ uzatvoril P. Troiak. A my len dúfame, že podobných aktivít bude v hlavnom meste pribúdať.

TOMÁŠ ŠTEFEK:

Chcel by som rozvíjať spolupráce mestských knižníc

Na pozícii riaditeľa Mestskej knižnice v Bratislave len tri mesiace.
Čo si myslí o čítaní detí a mládeže a aké má plány na novej pracovnej pozícii?

V minulosti ste pracovali ako vedúci úseku pre deti, mládež a vzdelávanie v Mestskej knižnici v Prostějove.

Ako vnímate vzťah detí a mládeže ku knihám?

Myslím si, že tvrdenie o tom, že dnešné deti a mladí málo čítajú, je často spojené s predsudkami. Hlavne by som už dávno prestal dávať „rovná sa“ medzi čítaním a knihami. Všetci, nielen mladí, čítame veľké množstvo textov, ale inde ako v knihách. Príspevky na sociálnych sieťach, súkromné správy, blogy, články. Aj čítanie dokáže unaviť a hodina s knihou v ruke je pre množstvo ľudí luxusom. Preto by som netvrdil, že mladí ľudia čítajú málo. Čítajú veľa, ale inak a nie je na tom nič zlé. Čo sa týka štatistík – od roku 2015 sa počet detských návštevníkov knižníc zvyšuje z cca 2000 na 2700 a počet kníh a časopisov, ktoré boli vypožičané, vzrástol zo 40 tisíc na 65 tisíc ročne. Tieto čísla ešte nemusia vypovedať o vzťahu k čítaniu. Čo sa týka tohto vzťahu myslím si, že zásadná v tejto oblasti rodina a škola. Vzory medzi našimi blízkymi, spolužiakmi, učiteľmi, ale aj medzi populárnymi osobnosťami, ktoré uznávame. Mňa do sveta kníh vtiahol môj deda, ktorý mal veľkú knižnicu. Nefunguje to ale spôsobom „tu máš knižku, čítaj si“. Aj vzťah ku knihám súvisí s pomocou, sprievodcovstvom. Knižnica by mala pomáhať vytvárať ideálne prostredie pre budovanie vzťahu čitateľov ku knihám.

Na pozíciu riaditeľa knižnice ste nastúpili s očakávaniami, plánmi. Čo by ste chceli zmeniť, inovovať v knižnici?

Chcel by som sa venovať skrášľovaniu priestorov, v ktorých knižnica pôsobí. Na tom sa môžeme výborne učiť, pozeráť sa na vlastné služby očami návštevníkov. Musíme neustále nad týmito službami pochybovať, spolupracovať priamo s ľuďmi na ich zlepšovaní a nadväzovať funkčné vzťahy a partnerstvá. Chcel by som sa pokúsiť zvýšiť vzdelávanie v knižnici. Aby ľudia vedeli, že do knižnice môžu prísť kedykoľvek potrebujú s niečím poradiť alebo sa chcú niečo naučiť. Nehovorím, že by sme ich to mali učiť my – knihovníci, ale prinajmenšom by sme mali vedieť poradiť, prepojiť, nasmerovať ich k overeným a pravdivým informáciám a zdrojom, nech sú tými zdrojmi ľudia alebo dokumenty. Predovšetkým by som sa chcel sústrediť na oblasti, ktoré majú moje kolegyne a kolegov naplniť a motivovať. Hľadať spoločné priesečníky s knižnicou a ich záujmami a vedomosťami. Ďalšou veľkou oblasťou sú možnosti spolupráce bratislavských knižníc. Tak, aby sme vychádzali v ústrety všetkým ľuďom, spájali sily a zbytočne si nekonkurovali. Veľmi by sa mi páčilo, keby knižnica svojimi službami podnecovala ľudí práve k spomínanej zvedavosti, empatii a pokore. Myslím, že by sme tým prispeli k väčšiemu vzájomnému porozumeniu a rešpektu v meste aj v spoločnosti.

Upútal ma Váš citát v životopise: "Som presvedčený, že kľúčom k úspešným službám a organizáciám sú zvedavosť, pokora a empatia." Aplikujete toto motto aj v práci na pozícii riaditeľa Mestskej knižnice v Bratislave?

V knižnici pracujem len tri mesiace a so všetkým sa zoznamujem, no veľmi sa o to snažím. Empatia je kľúčovou schopnosťou pre život v spoločnosti. Zbližuje ľudí, prispieva k porozumeniu. Snažiť sa porozumieť iným je pre mňa základ každej spolupráce, v ktorej majú ideálne vyhrať všetky zúčastnené strany. Zvedavosť je pre mňa úprimný a hlboký záujem o svoje okolie, predovšetkým o ľudí a tiež úcta k ich vedomostiam. Chcem dôkladne spoznať mojich kolegov, kolegyne, partnerov a spolupracovníkov knižnice, a tak isto by som bol rád, keby knižnica dobre poznala ľudí, ktorým chceme pomáhať a poskytovať im naše služby. Inak ani nemôžeme reagovať na ich potreby. Pokora je nad týmto všetkým. Keď si o sebe myslíme, že sme dobrí, schopní, prestávame byť zvedaví, prestávame sa zaujímať o okolie. Každý sme v niečom dobrý, každý sa môžeme od druhého niečo naučiť. Pokora je pre mňa o tom, ako si ceníme samých seba, zvedavosť o tom, ako si ceníme ostatných a empatia o tom, ako si ceníme vzťahy medzi sebou samým a ostatnými. Myslím si, že by to bolo veľmi funkčné, keby sa tieto princípy stali pre nás všetkých prirodzenými, v práci aj mimo nej.

Foto: Archív T. Štefek

Klasická tlačaná kniha alebo e-kniha?

Tlačaná. Nemám nič proti e-knihám, fandím im, ale ešte som nemal tú potrebu čítať ich. Okrem toho mám rád fyzické veci a ich rozmanitosť.

Najobľúbenejšia kniha z Vášho detstva?

Mám dve – Rozprávky z iglu a Dvaja divosi.

Aká kniha Vás naposledy zaujala?

Ako uspieť v digitálnom svete od Filipa Dřímalky. Myslím si, že vzhľadom na súčasnú situáciu je čítanie mimoriadne dôležité.

Akú knihu máte na nočnom stolíku?

Keďže som čerstvý „pristáhovalec“ a chcem spoznávať Bratislavu, tak okrem iného čítam Plán Bratislava a Petržalka: Prekvapivý sprievodca mestskou časťou.

JUDITA KOPÁČIKOVÁ:

Vzťah ku knihám sa buduje v rodine

Judita Kopáčiková je riaditeľkou Staromestskej knižnice už dlhých 16 rokov. Charizmatická dáma svoju lásku ku knihám pretavuje aj do svojej práce. Pod jej vedením ponúka knižnica množstvo aktivít pre deti a mládež, no nezabúda ani na seniorov, o čom svedčí aj ocenenie „Senior Friendly“.

Veľmi aktuálnou témou je vzťah detí ku knihám. Je pravdou, že súčasná mladá generácia nečíta?

Nemôžem povedať, že deti či mladí ľudia nečítajú, nemožno však generalizovať. Ide o to, akú vekovú kategóriu máte na mysli. Slovenská asociácia knižníc robila v rokoch 2011 a 2017 rozsiahly výskum čítania mládeže vo veku 13 – 17 rokov a výsledky nie sú veľmi dobré. Ak by to naozaj bolo tak, že všetky deti čítajú a rozumejú tomu, čo čítajú a majú knihy rady, potom by naši žiaci zrejme dosahovali iné výsledky v čitateľskej gramotnosti i v medzinárodnom testovaní PISA. V roku 2018 sa Slovensko umiestnilo pod priemerom krajín OECD. Z našich skúseností len toľko – s predškólakmi a žiakmi 1. stupňa základných škôl nemáme problémy, čítajú, a aj navštevujú našu knižnicu. Máme veľmi dobrú spoluprácu so základnými a aj strednými školami v našej mestskej časti. Horšie je to so žiakmi 2. stupňa základných škôl a najmä žiakmi stredných odborných škôl. Minulý rok naša knižnica zaregistrovala 5 158 čitateľov, z toho 3 067 dospelých a 2 091 detí do 15 rokov. Z celkového počtu školopovinných detí mestskej časti Bratislava – Staré Mesto bolo registrovanými čitateľmi našej knižnice viac ako 50 percent, čo je slušný výsledok. Základ je však v rodinnom čítaní, na to nadväzuje vzdelávací proces v škole. Tu veľa záleží od učiteľa.

Staromestská knižnica získala v roku 2019 ocenenie „Senior Friendly“ v kategórii médiá, kultúrne a vzdelávacie inštitúcie a zdravotnícke zariadenia za mimoriadne aktivity pre seniorov. Potešilo Vás toto ocenenie?

Ocenenie nás veľmi teší, robíme toho totiž pre našich seniorských čitateľov skutočne veľa. Spolu s deťmi a mládežou sú našou najpočetnejšou čitateľskou kategóriou – tvoria 22 percent z celkového počtu čitateľov. Od roku 2009 pre nich robíme počítačové kurzy zamerané na používanie internetu a e-mailu, v roku 2013 sme začali s tréningmi pamäti pre seniorov v rámci celoslovenského projektu, ktorý zastrešovala Slovenská asociácia knižníc, sme vyškolili certifikovanú trénerku pamäti. Od roku 2016 sme zaviedli novú službu pre menej pohyblivých a dlhodobo chorých seniorov nad 60 rokov s trvalým pobytom v mestskej časti Bratislava – Staré Mesto – Donáška kníh seniorom. Robíme však aj množstvo aktivít zameraných na podporu čítania a rozvoj čitateľskej gramotnosti najmä detí a mládeže. Spomeniem napr. projekty na podporu rodinného čítania Čítanie nás baví a Môj prvý čitateľský preukaz, v rámci ktorého získavajú malí Staromešťania čitateľský preukaz zdarma až do nástupu na povinnú školskú dochádzku. Projekt sme spustili v spolupráci s mestskou časťou Bratislava – Staré Mesto v roku 2016 a má mimoriadne priaznivú odozvu u rodičov týchto detí. V tomto roku sme prišli s projektom, ktorý je tiež zameraný na podporu rodinného čítania Čítame s najmenšími – pravidelné mesačné stretnutia rodičov s deťmi do 3 rokov v knižnici, ktorý nám žiaľ prekazila pandemická situácia. Tohtoročný nový projekt Čitateľská pevnosť zase zohľadňuje obmedzenejšie možnosti osobných stretnutí a návštev v knižnici. Jej cieľom nie je čo najväčší počet prečítaných kníh, ale budovanie a umocňovanie pozitívnych zážitkov bezprostredne spätých s čítaním.

Foto: archív J. Kopáčiková

Riaditeľkou Staromestskej knižnice ste od roku 2004, teda dlhých 16 rokov. Nepremýšľali ste o zmene? A spomeniete si na Vaše začiatky?

Keď som sa v roku 2004 stala riaditeľkou knižnice, mala som už skúsenosti s prácou v rôznych typoch knižníc. Po skončení vysokej školy som začínala v oddelení metodiky Mestskej knižnice, potom nasledovala výborná skúsenosť s činnosťou v informačnom stredisku na generálnom riaditeľstve Inžinierskeho staviteľstva – čiže podniková alebo firemná sféra, potom Slovenská pedagogická knižnica, Študijné a informačné stredisko Univerzity Komenského a Knižnica Právnickej fakulty UK – čiže akademická knižnica, informačné stredisko Slovnaft, veľmi krátko Centrum vedecko-technických informácií. Po nástupe do Staromestskej knižnice zapadli všetky dieliky mojej pracovnej životnej skladačky na svoje miesto, aspoň tak to doteraz pociťujem, preto o zmene neuvažujem, nakoniec som ich zažila vo svojom pracovnom živote dosť. Navyše centrálna knižnica na Blumentálskej, kde je i moja kancelária, sa nachádza na mieste, kde stál v 60-tych rokoch pavlačový dom. Bývali tu moji starí rodičia, možno práve na mieste, kde ja dnes trávim väčšinu dňa. Možno preto sa v tejto práci cítim tak dobre, je aj mojím hobby, keby som ju nemala rada, nemohla by som ju robiť.

Klasická tlačaná kniha alebo e-kniha?

Aj aj, na dovolenku jednoznačne e-kniha, nemôžem so sebou nosiť pol kufra kníh, bežne skôr klasická kniha.

Najobľúbenejšia kniha z Vášho detstva?

Od malička som rada čítala, dodnes si pamätám niektoré detské básničky a riekanky, ale to iste aj preto, že som ich čítala svojim deťom a teraz i vnúčatám. Za mojich mladých čias bola veľmi obľúbená edícia Stopy a všetky mayovky, ale aj Anna zo Zeleného domu. Momentálne sa pri svojich vnúčatách opäť vraciam do detstva a k detskej literatúre. V poslednom čase sa mi veľmi páčili knižky Modrý papľuh (Miloš Kratochvíl), Ako skrotiť drzú Soňu (Jiří Holub), knižky Dany Hlavatej pre mládež (Našej mame hrabe, Nášmu tatovi preplo), Gabriely Futovej a tiež príbehy doktora Proktora (Jo Nesbo). Veľmi si čítanie s mojimi vnúčatami užívam.

Áká kniha Vás naposledy zaujala?

Veľmi dobre som sa pobavila pri knihe Tomáša Berku René.

Ákú knihu máte na nočnom stolíku?

Mám rada knihy zo súčasnosti, humorné, vtipné, s ktorými sa i zasmejeme. Teraz má čakať najnovšia kniha českej autorky Aleny Jakoubkovej.

Foto: Janka Kollárová

Znovuoživené prechádzky po Bratislave

Mestské kultúrne stredisko, Bratislavská informačná služba a Park kultúry a oddychu, „vychovalo“ od 60-tych rokov 20. storočia desiatky profesionálnych sprievodcov, ktorých služby využívajú nielen miestni obyvatelia, ale aj turisti túžiaci spoznať bohatú históriu hlavného mesta. Práve v spolupráci so sprievodcami z Kurzu sprievodca cestovného ruchu BKIS vznikol nový, mimoriadne zaujímavý cyklus prechádzok po Bratislave s romantickým názvom Rande s mestom.

„Sprievodcovskými aktivitami v rámci Bratislavy sme chceli nadviazať na niekoľkoročnú tradíciu vlastivedných vychádzok, ktoré sa v hlavnom meste konali do roku 2012,“ vysvetľuje zámer nového projektu riaditeľka BKIS Katarína Hulíková a dodáva: „Mnohí ľudia si myslia, že sprievodcovské vychádzky po Bratislave sú len nudným opisom budov a letopočtov. Oslovila som preto nášho sprievodcu Janka Vyhnánka, či by s kolegami nepripravil prednášky na netradičné a pútavé témy. A vzniklo Rande s mestom.“ Príbeh lásky v Prešporku, Zakliata Železná studnička a Bratislavské kuriozity a rarity sú témy prednášok, ktoré mohli návštevníci doteraz spoznať počas letného cyklu Rande s mestom. Kvôli pandemickej situácii bol cyklus vychádzok načas prerušený, po uvoľnení opatrení však bude opäť pokračovať.

KONCERTY HUĎOBNÝCH GÉNIOV

Ak by ste sa pred 250 rokmi prechádzali uličkami okolo Kapitulskej ulice, možno by ste tu stretli aj kapelníka Esterházyovcov Josepha Haydna. Vedeli ste, že svetoznámy Joseph Kaspar Mertz sa narodil na Laurinskej ulici? A že Mozart zavítal do Bratislavy ako šesťročný? Tieto a iné „pikošky“ zo života hudobných veľikánov sa dozvedeli návštevníci nového koncertného cyklu Hudobná história Bratislavy, ktorý sa konal od júla do septembra v rámci Kultúrneho leta. „Zamerali sme sa na hudobných skladateľov, ktorí žili alebo tvorili v Bratislave. Návštevníci veľmi pozitívne hodnotili aj výklad zaujímavostí zo života umelcov v podaní profesionálnych sprievodcov,“ hovorí riaditeľka BKIS Katarína Hulíková. Hudobný cyklus organizovalo BKIS a spoluorganizátorom bola organizácia Bratislava Tourist Board. Podujatie vzniklo s finančnou podporou Ministerstva dopravy

PAVOL ZELENAY

„Nikdy si nelíham spať tak, že by som nevedel,
čo budem robiť, keď sa zobudím.“

Hudba je jeho prácou, no zároveň celoživotnou vášňou.

Meno Pavla Zelenaya sa spája s evergreenmi S úsmevom, Zima na saniach či Zem pamätá, ale tiež s legendami slovenskej hudobnej scény ako Jana Kocianová, Karol Duchoň, Eva Kostolányiová a ďalší.

Nesmrteľné piesne spoluzakladateľa Bratislavskej lýry Pavla Zelenaya (92) odznali v rámci koncertu z hudobného cyklu Hudobná história Bratislavy, ktorý bol súčasťou festivalu Kultúrneho leta, v podaní kapely Taste of Brass.

**Narodili ste sa v malej dedinke na Záhorí v Zohore.
Bola hudba súčasťou Vášho detstva?**

Náklonnosť k hudbe som zdedil po mojej mamičke. Pochádzala z mnohohodetnej učiteľskej rodiny a viem, že jej brat Štefan bol členom spevokolu, ktorý pôsobil v Dóme sv. Martina v Bratislave a brat Július písal fejtóny do spoločenských časopisov. Môj otec pochádzal tiež z početnej tesárskej rodiny, ktorej život nevytvoril priestor na umenie, ale uvedomoval si, že ku komplexnej intelektuálnej výbave človeka patrí aj základné hudobné vzdelanie. Musel som sa učiť hrať na husliach. Potom som prešiel na klavír, klarinet a saxofón. To bol môj ideál. Veľa som na ňom cvičil, takže ma otec pred maturitou nabádal: „Netutúkaj už toľko, radšej sa uč!“ Ani on, ale ani ja sme vtedy vôbec netušili akú úlohu bude hrať hudba v mojom živote.

Ktorá skladba je Vašou srdcovou záležitosťou?

Až na skutočne pár výnimiek som mal „v rukách“ každú slovenskú populárnu pieseň z obdobia prvých tridsiatich rokov jej existencie. To znamená, že som ju počul z platne, alebo videl v tlačenej podobe. Ťažko sa mi vyberá najobľúbenejšia, ale o jednej môžem povedať, že bola pre mňa najvýznamnejšia. Je to Dusíkovo tango Rodný môj kraj. Mal som asi desať rokov, keď som ho počul z rozhlasového vysielania a uvedomil som si ju ako hudobný artefakt, ktorý si ma získal.

V roku 1966 ste spoločne s Jánom Siváčkom založili výnimočný medzinárodný hudobný festival Bratislavská lýra. Spomeniete si na jeho začiatky?

S Jánom Siváčkom sme sa spoznali v študentských rokoch. Spriatelili sme sa a mali veľa spoločných záujmov. V šesťdesiatych rokoch minulého storočia sme sa ocitli vo vedúcich pozíciách na Zväze slovenských skladateľov. Janko tam bol zamestnaný na pol úväzku ako tvorivý tajomník pre malé hudobné formy, ja som bol voleným predsedom Pracovnej skupiny skladateľov populárnej hudby. Slovenská populárna hudba už niekoľko rokov predtým upadla do útlmu, nevedela zachytiť aktuálny trend jej svetového vývinu. To sa výrazne prehlbilo obzvlášť po nástupe a zaslúženom úspechu pesničiek českej autorskej dvojice Šlitr – Suchý. Z titulu našich pozícií sme uvažovali, čo by našich autorov povzbudilo k tvorbe a usúdili sme, že by mohol pomôcť festival, akých bolo okolo nás vtedy neúrekom. Trvalo nám rok, kým sme vypracovali koncepciu podujatia s názvom Medzinárodný festival tanečnej piesne požiadali o jeho schválenie a dotáciu. Naš návrh bol prijatý. Bratislavská lýra bol pôvodne umelecký artefakt, ktorý dostávali víťazi. Celý festival sme premenovali na Bratislavskú lýru až od tretieho ročníka, keď sa vynorili snahy urobiť z festivalu „putujúci“ festival, ktorý by každý rok prebiehal v inom meste Československa. Takto sme ho pripúťali k Bratislave.

V apríli tohto roku ste oslávili úctyhodných 92 rokov. Čomu sa aktuálne pracovne venujete? Alebo si užívate zaslúžený dôchodok?

Musím priznať, že som mal v živote to šťastie, že práca, ktorá ma bavila, ma aj uživila. Preto som vždy pracoval rád, a to mi zostalo aj v dôchodkovom veku. Nikdy si nelíham spať tak, že by som nevedel čo budem robiť, keď sa zobudím. Plánované práce mám racionálne rozvrhnuté, a tak si vytváram režim dňa. To mi pomáha udržať sa v kondícii. Ale je to kondícia mentálna, voči tej telesnej som od študentských rokov zostal veľkým dlžníkom, keď som aj zdravotné prechádzky považoval za stratu času. Moje súčasné aktivity realizujem formou informácií a pomoci v otázkach týkajúcich sa histórie slovenskej populárnej hudby. Obracajú sa na mňa jednotlivci, redakcie i inštitúcie. Teší ma, že sú medzi nimi aj študenti hudobných vied. Spomínam na časy, keď študentov konzervatória vyhadzovali zo školy, keď ich profesor pristihol, že sa venujú populárnej hudbe, alebo že hrajú v nejakej tanečnej, či nedajbože džezovej kapele.

Na Slovensku je v súčasnosti viacero hudobných televíznych formátov, ktoré hľadajú spevácky talent. Často sa však stáva, že víťazi na slovenskej pop-music neprerazia a upadnú do zabudnutia. Čo neboli prípady finalistov Bratislavskej lýry. Ako vnímate podobné súťaže?

Súťaže spevákov považujem za jednu z dobrých a vyskúšaných postupov, ako objaviť talent. Skutočnosť, že nenájdu uplatnenie, spresnil by som, že sa z pódíí „stratia“, môže mať nespočetný rad subjektívnych i objektívnych dôvodov. Uvediem aspoň jeden: populárna hudba je predovšetkým vecou mladých ľudí. Akú perspektívu úrovne životnej existencie má 50 ročný spevák v ďalších rokoch do odchodu do dôchodku? Preto je múdre, ak si budúcnosť zabezpečí vzdelaním v nejakom odbore a v období, keď iní študujú, nejazdí po koncertoch, nespí po hoteloch a nespieva s kapelou, ak vôbec nejakú má, čo je ďalší vážny problém. Vedel by som pokračovať, ale v súvislosti s položenou otázkou musím upozorniť, že Bratislavská lýra nebola súťažou spevákov, bola to autorská súťaž a speváci, ktorí na nej spievali – aspoň v prvých ročníkoch – prišli na Lýru už ako hviezdy. Získať speváka – hviezdu do autorskej súťaže je vždy problém, lebo ak s jemu zverenou piesňou neuspeje, publikum to považuje aj za jeho prehru. A to nechce zažiť ani jedna spevácka hviezda. Za skutočnosť, že na Bratislavskej lýre to bolo možné, sme boli povďační hudobným vydavateľstvám, ktoré s takýmito hviezdami mali uzatvorené exkluzívne zmluvy, a ich dramaturgovia mali možnosti a schopnosti ich presvedčiť, aby išli s kožou na trh.

Pán Zelenay – ste výnimočnou osobnosťou slovenskej hudby. Máte za sebou množstvo úspechov. Na čo ste vo svojom živote najviac pyšný? Či už pracovne alebo súkromne?

Pýchu odsudzujem, a s ňou aj samochválu. Preto sa mi o sebe a o vlastnej práci ťažko hovorí, lebo nie som zasa ani taký skromný, aby som si myslel, že som na tomto svete bol úplne zbytočne. Ľahšie by sa mi odpovedalo na otázku, pod ktoré svoje aktivity sa nehanbím podpísať. Odpoviem teda - svoje životné uplatnenie som našiel v hudbe ako skladateľ, organizátor hudobného života a publicista. Vytvoril som viacero skladieb. Z nich do dnešných dní je vďaka textárovi Ľubošovi Zemanovi a spevákovi Karolovi Duchoňovi mojou vľajkovou loďou pieseň S úsmevom. Zakladal som Bratislavskú lýru, absolvoval rad školení amatérskych hudobníkov, spevákov a aranžérov. Spracoval som Antológiu slovenskej populárnej hudby, Aproximatívnu diskografiu, Diskografiu OPUS-u publikoval práce venované histórii slovenskej populárnej hudby. Medzi ne patrí aj seriál 130 rozhlasových relácií Pesničky z pamätníka, ktoré som autorsky pripravil a moderoval s kolegom Alim Brezovským. Keby sa niekomu zdalo, že je to málo, vedel by som rozšíriť tento výpočet ešte o nejaké ďalšie práce.

Foto: Ema Lančaričová

